

S-2513

M. A. (Sem. I) Examination

March/April - 2011

Sanskrit - CCT-I

(संस्कृत ललित साहित्य - महाकाव्य)

(१) रघुवंशम् (सर्ग-१४) कालिदासः ।

(२) नैषधीयचरितम् (सर्ग-१) श्रीहर्षः ।

Time : Hours]

[Total Marks : 70

सूचना :

नीचे दृष्टावेक निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लिखनी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. A. (SEM. 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="SANSKRIT - CCT-I"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="5"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="3"/>	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="NIL"/>	<input type="text"/>
	Student's Signature

- १ (अ) नीचेनाभांथी गमे ते बे श्लोकनो अनुवाद करो : ८
- (a) Translate any two of the following verses : 8
- (१) ते पुत्रयो नैर्ऋतशस्त्र मार्गाना द्रानिवाङ्गे सदयं स्पृशन्त्यौ ।
अपीप्सितं क्षत्रकुभाङ्गानानां न वीरसूशब्दमकामयेताम् ॥
- (२) पितुर्नियोगाद्वनवासमेवं निस्तीर्य रामः प्रतिपन्नराज्यः ।
धमार्थ कामेषु समां प्रपेदे यथा तथैवावरजेषु वृत्तिम् ॥
- (३) निर्बन्धपृष्ठः स जगाद सर्वं स्तुवन्ति पौराश्चरितं त्वदीयम् ।
अन्यत्र रक्षोभवनोषितयाः परिग्रहान्मानवदेव देव्याः ॥
- (४) प्रजावती दोहदशंसिनी ते तपोवनेषु स्पृहयालुरेव ।
सत्वं रथी तद्व्यपदेशनेयां प्रापय्य वाल्मीकिपदं त्यजैनाम् ॥

अथवा/OR

- (अ) नीयेनाभांथी गमे ते बे श्लोकोनो अनुवाद करो. ८
- (a) Translate any two of the following verses : 8
- (१) दिगीशवृन्दांशविभूतिरीशिता दिशां स काम प्रसरावरोधिनीम् ।
बभार शास्त्राणि दृशं द्वयाधिकां निजत्रिनेत्रावतरत्वबोधिकाम् ॥
- (२) अयं दरिद्रो भवितेति वैधसीं लिपिं ललाटेऽर्थिजनस्य जाग्रतीम् ।
मृषा न चक्रेऽलियतकलपपादपः प्रणीय दरिद्रयदरिद्रतां नृपः ॥
- (३) नलस्य पृष्टा निषधागता गुणान् मिषेण दूतद्विजवन्दिचारणाः ।
निपीच तत्कीर्तिकथामथानया चिराय तस्थे विमानायमानया ॥
- (४) किमन्यदद्यापि यदस्त्रतापितः पितामहो वारिजमाश्रयत्यहो ।
स्मरं तनुच्छायतया तमात्मनः शशाक शङ्के सनलङ्घितुं नलः ॥
- १ (ब) नीयेनाभांथी गमे ते बे पूर्वापर संदर्भ आपीने समझवो : ६
- (b) Explain any two with reference to the context 6
from following :
- (१) रराज शुद्धेति पुनः स्वपुर्यै सन्दर्शिता वह्निगतेव भर्त्रा ।
- (२) प्राप्तानि दुःखान्यपि दण्डकेषु सञ्चिन्त्यमानानि सुखान्यभूवन् ।
- (३) यशोधनानां हि यशोगरीयः ।
- (४) त्यक्ष्यामि वैदहसुतां पुरस्तात्समुद्रनेभिं पितुराज्ञयेव ।
- अथवा/OR**
- (ब) नीयेनाभांथी गमे ते बे पूर्वापर संदर्भ आपीने समझवो : ६
- (b) Explain any two with reference to the context 6
from following :
- (१) अमित्रजिन्मित्रजिदोजसा स यद्विचारदृक्चारदृगप्यवर्तत ।
- (२) द्विधा नृपे तत्र जगत्त्रयीभुवां नतभ्रुवां मन्मथविभ्रमोऽभवत् ।
- (३) अदष्टमप्यर्थमदृष्ट वैभवात्करोति सुप्तिर्जनदर्शनातिथिम् ।
- (४) त्यजन्त्यसूक्ष्मं च मानिनो वरं त्यजन्ति न त्वेकमयाचितव्रतम् ।

- २ रघुवंशम्ना १४मा सर्गनी समीक्षा करो : १४
2 Examine the 14th canto of रघुवंशम्. 14

अथवा/OR

- २ रघुवंश सर्ग-१४मां रज्जु थतुं राजा रामनुं व्यक्तित्व तमारा शब्दोमां वर्णवो. १४
2 Describe in your words the personality of king 'राम' as 14
presented in 'रघुवंश-१४'

- ३ 'नैषधीयचरितम्' ना प्रथम सर्गमां निरूपित प्रकृति वर्णन. १४
3 Narrate the nature as depicted in first canto of 14
'नैषधीयचरितम्' .

अथवा/OR

- ३ 'नैषधीयचरितम्'ने आधारे नलनुं पात्रालेखन करो. १४
3 Give character-sketch of 'नल' on the basis of 'नैषधीयचरितम्'. 14

- ४ गमे ते भे पर नोध लभो : १४
4 Write notes on any two : 14

- (१) उपमा कालिदासस्यः ।
(२) सीता सन्देशः ।
(३) नैषधंविद्वदौषधम् ।
(४) नलहंस संवादः ।